Društvo
DVIG
univerza za tretje življenjsko obdobje

KAJ SMO NAREDILI

V LETU

2022

Kot samostojno društvo praznujemo šesti rojstni dan, kar nekaj naših programov pa je lani praznovalo 10. ali 5. rojstni dan. Samostojnost nam je prinesla organizacijske (status društva v javnem interesu, vpis med prostovoljske organizacije) in finančne koristi: sredstva iz državnih razpisov so znašala v letih 2016–2020 42 %, v letu 2021 že 46,2 % vseh prihodkov, odprla nam je tudi prostor v nacionalni in mednarodni izobraževalni prostor. Kar nekaj občanov pa nam je namenilo tudi del svoje dohodnine. Verjamemo, da smo že dobro prepoznavni in cenjeni tudi v lokalnem okolju. Naši študentje in mentorji so v tem času okrepili socialno povezanost in v mnogih programih delujemo kot družina.

Hvala vsem, ki ste podpirali naše delo: mentorjem, študentom, sponzorjem, donatorjem, staršem in babicam malčkov, Dragici Krašovec, igralcem Mah teatra, DU Dragomer - Lukovica in Log, oblikovalkama Jeleni Jančič Bobbera, Marjetki Kokot, Milki Erbežnik ter lektorici Danici Jazbinšek. Posebna zahvala našim članom, ki prispevajo k doseganju ciljev delovanja naše tretje univerze.

Z UČENJEM
POVEZUJEMO LJUDI
IN KREPIMO SKUPNOST

Zasnova in izvedba Društvo DVIG,
univerza za tretje življenjsko obdobje
januar 2023

spletno stran ureja Miha Drofenik, jr.
fotografije dogodkov arhiv DVIG
lektoriranje Miha Rus in Danica Jazbinšek
oblikovanje in tisk KOPI TIM

Društvo DVIG ima status društva v javnem interesu na področju vzgoje in izobraževanja.
Vpisano je v vpisnik prostovoljskih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom.

Učenje brez razmišljanja je neplodno; razmišljanje brez učenja je nevarno. Konfucij

Spoštovani člani, dragi študentje univerze za tretje življenjsko obdobje, spoštovani občani, podporniki in donatorji!

Tudi v letu 2022 smo del naših programov vodili prek Zoom-konferenc ali po e-pošti. Velika večina naših študentov daje prednost učenju v živo, vendar je čas omejitev pokazal, da ima tudi učenje na daljavo svoje prednosti, ki jih bomo ohranjali tudi v prihodnje.

Tudi vse delitve zaradi pogojev PTC (prebolel, cepljen, testiran) so skoraj pozabljene. Večina mentorjev in tudi študentov se je vrnila med nas.

Programe in projekte smo razvrstili v 7 skupin

BRALNA KROŽKA
ŠTUDIJSKI KROŽKI
JEZIKOVNI TEČAJI
LITERARNA IN LIKOVNA USTVARJALNOST
DVIG V NACIONALNIH, VSESLOVENSKIH IN LOKALNIH PROJEKTIH
MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE
USPOSABLJANJE MENTORJEV

BRALNA KROŽKA

Bralni krožek, mentorica Alenka Logar Pleško

Tudi letos se je BK srečeval samo preko konferenc zoom. Spoznali smo 13 novih del osmih »novih« avtorjev – Mirta Komela, Alenke Stanič, Slavka Pregla, Karla Grabeljška, Simone Škrabec, Barbare Hanuš, Irene Svetek in Romana Rozine – ter petih že poznanih, s katerimi smo se seznanili v prejšnjih letih, z novimi deli Janija Virka, Dušana Jelinčiča, Primoža Sturmana, Vinka Möderndorferja in Mateje Gomboc.

Naše poznavanje slovenske književnosti se je tako obogatilo z novimi deli iz zadnjih let in novimi avtorji, med katerimi pa velja omeniti vsaj dva: Karla Grabeljška, kar malo pozabljenega in prezrtega pričevalca naše polpretekle zgodovine iz naše najbližje soseščine, in vsestranskega, a žal premalo poznanega odličnega tržaškega pisatelja Dušana Jelinčiča. Jelinčič bo za svoj roman o pretresljivi usodi svojega očeta v času največjega fašističnega nasilja nad primorskimi Slovenci »Šepet nevidnega morja, dvanajst tablet svinca« (2020) dobil priznanje Prešernovega sklada.

Tudi letos smo pogovore o prebranih knjigah dopolnjevali z razmišljanji o aktualnem literarnem dogajanju, prevajalskih dosežkih in zanimivih tujih avtorjih. Tako smo kljub epidemiji, ki je v zadnjih dveh letih tako usodno posegla v naša življenja, še vedno spremljali živahno literarno dogajanje, ki si to zanimanje nedvomno zasluži.

Žal nam tudi letos ni uspelo organizirati »literarnega« popotovanja, smo pa izpeljali literarni večer in se srečali z Marijem Čukom in njegovo knjigo »Črni obroč«, ki je medtem s prevodom v italijanščino doživela nesluten odmev tudi v italijanski javnosti. Izpeljali smo odmevno predstavitev ob 10-letnici delovanja bralnega krožka v Cankarjevi knjižnici na Vrhniki. Članice smo obiskale tudi KPD Ivan Cankar Šentjošt ob predstavitvi knjige »Metamorfoze oljke« Ive Agrež in vrhniške literarne skupine.

Dnevniški zapiski BK, urednica in avtorica Dragica Krašovec

V Dnevniških zapisih v Našem časopisu DVIG-ova aktivna članica, sama pesnica in ljubiteljska novinarka, objavlja vtise o prebranih knjigah v BK, obiskanih gledaliških predstavah, o popotovanjih po poteh literarnih junakov in pogovorih z avtorji. Z njenimi objavami spodbujamo člane naše ožje, pa tudi širše skupnosti, da berejo slovenske avtorje in da tako razvijamo bralno kulturo.

V letu 2022 je v NČ izšlo 9 objav.

Bralni krožek Od pravljice do lutke, mentorica Lea Šifrer, so-metorica Tomislava Zaletelj

Bralni krožek je namenjen predšolskim otrokom v starosti od 4 do 7 leta. Vključujejo se tudi mlajši od 4 let in osemletniki: praviloma so to bratci in sestrice.
Otroci so spoznali 5 novih pravljic: pravljici Robček ter Čmrlj in piščalka avtorice Anje Štefan, ljudsko pravljico Kralj Matjaž, Kam se je kužku mudilo Svetlane Makarovič in Strahožer Milana Dekleve. Izdelali so lutke pravljičnih junakov in jih razstavili ob praznovanju občinskega praznika. Ilustrirane pripovedi na temo »Najbolj srečen sem« so ustvarjali na delavnici z Gorazdom Vahnom. S svojimi ilustriranimi pripovedmi o sreči so obogatili delavnico za odrasle na temo »Zakaj rad živim tukaj«. Nastopili so na medgeneracijskem literarnem srečanju v CKV, kjer so predstavili svoje ilustrirane pripovedi o sreči, objavljene v knjižici, in zapeli o prijateljstvu in sreči. S svojim nastopom so navdušili številne obiskovalce (glej literarna in likovna dejavnost).

Delovanje obeh BK so omogočili Občina Log - Dragomer, donatorji in DVIG iz sredstev, ki jih je dobil na razpisu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

ŠTUDIJSKI KROŽKI

V drugih študijskih krožkih (ŠK) smo obravnavali aktualne teme sodobnega življenja, te pa so:

- **kakšne so poti**, da našo občino sooblikujemo v skupnost, ki bo razvila svojo identiteto in bo uspela pritegniti občane k soustvarjanju boljše prihodnosti (ŠK Oblikovanje identitete kraja – medgeneracijska delavnica »Zakaj rad živim tukaj«),
- **antične teme in miti**, ki so pustili sledi tudi v naši kulturni dediščini (ŠK Enajsta šola o antiki),
- **druge kulture, sprejemanje drugačnosti** – in to ne na podlagi sporočil medijev in mnenj strokovnjakov, ampak prek pripovedi ljudi, ki so prišli k nam iz drugih držav. S tujci, ki živijo pri nas, izmenjujemo svoje védenje o vrednotah v drugih deželah in jih osvetljujemo z vrednotami pri nas (ŠK Živim v Sloveniji).
- **globalni izzivi – skrb za čisto okolje, dostop do zdrave hrane in čiste vode, starajoča se družba**, naše potrebe, povezane s temi izzivi, in naše lokalno ravnanje pri reševanju teh izzivov za blaginjo naše skupnosti (ŠK Blaginja skupnosti v času podnebnih sprememb).

Medgeneracijska delavnica Zakaj rad živim tukaj, mentor Darijan Novak

Delavnica pomeni nadaljevanje ŠK Iskanje identitete kraja. Z delavnico smo spodbudili predvsem mlajše generacije, da se vključijo v procese načrtovanja razvoja naše skupnosti (glej poglavje Delavnice, izobraževalna srečanja).
Izvajanje projekta je sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

ŠK Slovenska in svetovna kulturna dediščina, mentorica dr. Verena Vidrih Perko

Poglobili smo svoje védenje o zgodovini Ptuja, Petovioni: o naselbini v času pred Rimljani, po naselitvi Keltov, sooblikovalcev kasnejšega Noriškega kraljestva, in v rimskem obdobju. V rimskem obdobju (leta 15 pr. n. št. – 476 n. št.) je Petoviona sodelovala v zgodovinskih dogodkih evropskega pomena. Leta 69 je tu potekal bojni posvet legijskih vodij. Petoviona je dobila mestne pravice, imela je zbirni center za metalurške izdelke, obrtni in trgovski center, poštno in mitninsko postajo, provincialno finančno davčno upravo (sedež vseh carin do Črnega morja), mestne zemljiške knjige in sodno službo. Petoviona je v tem obdobju eden najmočnejših zgodnjekrščanskih centrov na slovenskem ozemlju in kmalu postane škofijski sedež.

Ogledali smo si tudi Oglej, in sicer arheološki park Akvileja in Narodni arheološki muzej. Park predstavlja velike dele antične kolonije Akvileje, pomembnega pristaniškega mesta in pozneje zgodnjekrščanske nadškofije: forum, pristanišče, zasebne hiše, krstilnico in morda najbolj fascinantna figuralna mozaična tla zgodnjekrščanske bazilike.
Kar nekaj ur smo preživeli v Narodnem arheološkem muzeju, kjer nam je mentorica pripovedovala zgodbe o nastanku, razcvetu in zatonu mesta.
Za zgodovino Slovencev je bil Oglej pomemben zlasti kot sedež oglejskega patriarha.

Delovanje ŠK je omogočilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

ŠK blaginja naše skupnosti v času podnebnih sprememb, mentorica dr. Darja Piciga

V ŠK smo se najprej seznanili z usmeritvami na globalni (Združeni narodi Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030), evropski (Evropski zeleni dogovor do 2050, Čisti planet za vse 2050) in nacionalni ravni (Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050) in spoznali sisteme, kje se načrtujejo največje spremembe: to pa so energetski, prehranski, mobilnostni in urbani sistem. In spremembe niso mogoče, če tudi ljudje, posamezniki ne spremenimo svojega vedenja.

Med številnimi aktualnimi vsebinami in posameznimi primeri dobrih praks na vsakem od navedenih področij v Sloveniji smo izbrali dvoje: ekološki odtis in primer dobre prakse na področju samooskrbe s hrano (glej izobraževalna srečanja).

Kot primer dobre prakse smo si ogledali Inštitut za aplikativno mikologijo in biotehnologijo in pridelavo gob na kmetiji Slapšak. Spoznali smo, da so gobe, v nasprotju s prepričanji ljudi, izjemno hranilne in ne le začimba. V pravilno pripravljenih izdelkih lahko popolnoma nadomestijo potrebe po mesu. Uporabljajo pa se tudi kot zdravilo, v kozmetiki, kot krmila za živali, v vrtnarstvu (gnojila) in v industriji (embalaža, biofiltri, izolacijski materiali) (več na http://iold.si/ študijski krožki). Dali smo tudi pobudo za ustanovitev gobarne.

Delovanje ŠK je omogočilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

ŠK Živim v Sloveniji 2

Delovanje tega ŠK je sovpadlo s širjenjem omikrona, kar je zdesetkalo članstvo in onemogočilo srečanja z intervjuvanci v živo. A nekaj nam jih je vseeno uspelo izpeljati: »Tujci« so nam pripovedovali o svojem življenju v nekdanji domovini in o prvih letih življenja tukaj. Na posebnem srečanju nas je Juan pogostil z liofiliziranim sadjem. To je na poseben način sušeno sadje, ki mu je odvzeta vsa vlaga, ohrani pa svojo obliko. Liofilizacija hrane se je razvila za potrebe astronavtov, ki potujejo v vesolje, ker je sadje izredno lahko, ohrani pa svoje hranilne vrednosti. Juan pozna te postopke in nas je o tem na kratko poučil.
Sadje nas je navdušilo in kar nekaj lastnega pridelka je posušil tudi članom ŠK. Njegove načrte, da bo preživljal svojo družino kot podjetnik, je ustavila korona. Z obžalovanjem smo sprejeli njegovo odločitev, da podjetja ne bo več odprl.
Mi pa smo člane popeljali na izlet na Kras. Ustavili smo se v Lipici, si ogledali pridelavo pršuta v najstarejši pršutarni na Krasu v vasi Lokev in vojaški muzej Tabor v Lokvah. Lastnik zbirke Srečko Rože nam je z veliko predanostjo predstavljal eksponate, ki so služili življenju in delu vojakov v prvi in drugi svetovni vojni.

Ponosno nam je pokazal uniformo pehotnega generala avstro-ogrske vojske Svetozarja Borojevića.
Ogledali smo si tudi baročno župnijsko cerkev sv. Mihaela. Njena notranjost je prava mala galerija slikarja Toneta Kralja. Po ogledu Divaške jame (odkrita 1884) smo se ustavili v Betanji na kmečki domačiji »Pri Betanci«. Domačija je bila zgrajena leta 1590.

Delovanje ŠK sta omogočila Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Občina Log - Dragomer.

REVIJA POGOVORI Z OBČANI

Pogovori z občani 7

Revija je nastala v okviru ŠK Živim v Sloveniji, v letu 2021 najprej kot spletna objava, letos v tisku. V njej vam predstavljamo Juana de Jagra (Argentina), Yulio Kuznetsovo (Rusija) in Wima Van Genippa (Nizozemska). Preko njihovih pripovedi smo spoznali tudi delček življenja v njihovi prvi domovini.

Tisk revije so omogočili Ministrstvo za izobraževanje, Občina Log – Dragomer in sponzorji.

Kolo življenja 2022, posebna izdaja Pogovorov z občani

V tretji številki Kolesa življenja prebiramo ustno zgodovino naših 90-letnikov: Alojzije Armič, Ivanke Komljenovič, Francija Stanovnika in Ivanke Gregorka. Njihove pripovedi nam omogočajo, da primerjamo življenje in povezanost v družinah in v skupnosti nekoč in danes: koliko so se z razvojem izboljšale, kakšne vrednote so vodile njihova življenja, kako so si pomagali, kako premagovali stiske. Njihove zgodbe so še posebej dragocene za današnji čas, ne samo zaradi omejitve ob epidemiji bolezni COVID-19, ki so nas navdale z mešanimi občutki od žalosti in stiske do jeze in celo sovražnosti, ampak tudi zato, da se zavemo današnjih problemov, ki zahtevajo od vseh nas spremenjeno vedenje in drugačen način življenja za skupno dobro, ne le za osebno korist.

Izdaja revije in vsakoletni sprejem 90-letnikov pri županu g. Miranu Stanovniku je prispevek k razvijanju Starosti prijazne občine, ki sporoča vsem 90-letnikom: »Niste pozabljeni, za nas ste pomembni!« Pripovedi nas navajajo na premislek o pomembnosti pravih odločitev v življenju, na razmislek o poštenosti, prijateljstvu, vztrajanju in lastni odgovornosti za lepši jutri.

Pripravo in izdajo Kolesa je v celoti omogočila občina Log Dragomer.

JEZIKOVNI TEČAJI

Učenje tujih jezikov je stalnica v delovanju DVIG-a. Z učenjem jezikov študentje spoznavajo druge kulture, celoletna študijska aktivnost pa prinaša tudi radost in socialno povezanost.

V letu 2022 sta nadaljevali z učenjem angleščini dve skupini študentov pri mentoricah prof. Milojki Babšek in prof. Olgi Drofenik.
Učenje ruščine pod vodstvom naravne govorke prof. Alle Gorše poteka v sodelovanju z Univerzo za tretje življenjsko obdobje v CKV.
Učenje španščine, ki je v času korone zamrlo, pa je ponovno steklo pod vodstvom naravne govorke prof. Anny Prade Stopar.

Izvajanje jezikovnih tečajev (izjema španščina) je sofinancirala Občina Log - Dragomer.

LITERARNA IN LIKOVNA USTVARJALNOST NAŠIH SO-KRAJANOV

V DVIG/u naše ustvarjalce spoznavamo in vam jih predstavljamo na različne načine: objavljamo njihove izjemne življenjske zgodbe v reviji Pogovori z občani, objavljamo njihova literarna dela, jih predstavljamo na literarnih večerih in razstavah tudi zunaj meja naše občine. Na naše ustvarjalce smo kot skupnost ponosni, saj prav zaradi njihovih dosežkov v vsakdanjem življenju, znanosti in umetnosti rasteta tudi ugled in prepoznavnost našega okolja.

Ponatisnili smo Cmokače z barja Irme Lavrenčič, na slavnostnem literarnem srečanju smo predstavili Laro Mršnik, nekdanjo učenko naše osnovne šole, in njene pesmi Pot k domišljiji. Igralca Mah teatra Damjana Rožič in Ivica Rajković sta nam občuteno približala Larine pesmi, ki jih je napisala, ko je bila stara 12 let. Za to izdajo jih je tudi sama ilustrirala. Spremno besedo je napisal Tone Kuntner, ki ji je na literarnem srečanju zaželel uspešno nadaljevanje literarnega ustvarjanja. Laro smo spoznali tudi kot nadarjeno violinistko. Skupaj s kolegoma Izabelo Hace (violina) in Arehom Mahkovicem (kontrabas) so s svojim igranjem navdušili publiko. Pesmi Pot k domišljiji in Cmokače lahko naročite na dvig@iold.si.

V počastitev 10- letnice delovanja Bralnega krožka smo izdali pesmi »Ko spregovori srce« Dragice Krašovec in Alenke Logar Pleško, ilustracije Yulia Kuznetsova

»S pesmijo iz tega, kar je najboljše v nas, nagovarjamo tisto, kar je najboljše v drugih. In ta povezanost sporoča, da nismo sami, da smo nekje v globini vsi povezani, da imamo veliko več skupnega, kot se zdi. Veže nas hrepenenje po lepoti, po pravičnosti, po sreči - »človeka prevzame silno hrepenenje, želja po sreči, po bližini ...«, je zapisala Zora A. Jurič v predgovoru k pesmim.

Milka Erbežnik, podelitev Jubilejnega priznanja Javnega sklada za kulturne dejavnosti – območne izpostave Vrhnika (v nadaljevanju JSKD Vrhnika)

Leto 2022 je bilo za Milkino ustvarjalnost ponovno nekaj posebnega.
Naše društvo je predlagalo Milko za najvišje občinsko priznanje – častna občanka. Pisma podpore predlogu so priložila vsa društva, katerih dejavnost je vsa desetletja bogatila Milka kot slikarka, aranžerka, pevka, mentorica: Prostovoljno gasilsko društvo Dragomer - Lukovica, obe Društvi upokojencev iz Dragomerja in z Loga ter tudi Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – območna izpostava Vrhnika. Samo KUD Kosec je Milki odrekel podporo (predlog za občinsko priznanje si lahko ogledate na naši domači strani dvig@iold.si). Predlog občinskega odbora, ki odloča o podelitvi priznanj, naj prekvalificiramo najvišje priznanje v nižjega, za nas kot predlagatelja in za Milko ni bil sprejemljiv, zato smo predlog umaknili. Boleče.

In kot se to pogosto zgodi v življenju, je iz te bolečine zrastlo nekaj še lepšega in bolj mogočnega, JSKD - izpostava Vrhnika ji je na predlog Mah teatra podelil jubilejno priznanje za njeno več desetletij trajajoče ustvarjalnost kot slikarka, aranžerka, pevka, mentorica ... v lokalnem okolju in tudi širše. Slovesnost je potekala v počastitev občinskega praznika. Mansardna soba v upravnem centru je bila premala za vse, ki Milko spoštujejo in cenijo kot prvo damo ljubiteljske kulture v občini in širše (celotno dokumentacijo o priznanju JSKD Vrhnika si lahko ogledate na domači spletni strani iold.si).

Noč knjige na dan zemlje

V letu 2022 se je DVIG prvič pridružil prazniku »Noč knjige« na Dan zemlje, ki povezuje dvoje: svetovni dan Zemlje (22. april) in svetovni dan knjige (23. april). Prvi obeležuje obletnico rojstva sodobnega okoljskega gibanja leta 1970, ki vsako leto pritegne več kot milijardo ljudi in je postal glavna odskočna deska na poti sodelovanja za zaščito planeta. Drugi obeležuje svetovni dan knjige (23. april), ki ga je razglasil UNESCO za spodbujanje branja, saj z njim rasteta kulturna ozaveščenost in družbeni napredek.
Na pobudo Cankarjeve knjižnice Vrhnika smo sodelovali na posebnem dogodku: skrb za zemljo in bralno kulturo je povezala noč. Prireditev se je začela ob 22. uri z bralci Cankarjevih del in nadaljevala z branjem pesmi, tudi iz DVIG-ove zbirke Šepet barja. Prebirali so jih člani Mah teatra. Za glasbo so poskrbeli borovniški tamburaši, ki jih vodi naš krajan Jože Zver. S tem dogodkom smo tudi obogatili delovanje našega Bralnega krožka in ŠK Blaginja naše skupnosti v času podnebnih sprememb.

LUPA 2022, 20. vseslovenski festival nevladnih organizacij

Pridružili smo se 65 nevladnim organizacijam, ki so svoje programe predstavljale javnosti.
Na stojnici smo dali na ogled naslednje programe:
Predstavili smo našo revijo Pogovori, razstavili smo plakat, ki prikazuje delovanje našega društva v občini Log - Dragomer, razstavili smo tudi naše publikacije. Mimoidoče smo seznanjali z našim delom. Žal nam je slabo vreme pokvarilo predstavitev in smo se morali že dopoldan umakniti pred močnim dežjem.

Nacionalni mesec skupnega branja (NMSB)

spodbuja k branju vse generacije, krepi prepoznavanje pomena bralne pismenosti in razvija bralno kulturo.
Letos smo se povezali s Cankarjevo knjižnica Vrhnika v njihovem projektu Skodelica literature za lepši dan, katerega osnovna ideja je »z branjem knjige/poslušanjem ob jutranji kavi naredimo dan lepši«. Za lepši dan je poskrbela Dragica Krašovec, ki je za jutranje prebiranje izbrala pozitivno zgodbo iz pogovora z dr. Matijem Gogalo, objavljenem v reviji Pogovori z občani št. 2 (revijo lahko naročite na dvig@iold.si). Poslušalcem je prebrala nekaj zanimivih utrinkov iz njegovega življenja .
Če si želite polepšati dan ob jutranji kavi tudi vi, vas vabimo, da si objavo ogledate na omrežju YouTube na profilu Cankarjeve knjižnice Vrhnika: *Nacionalni mesec skupnega branja (230) Dragica Krašovec NMSB 2022 - YouTube*

Teden ljubiteljske kulture (TLK)

je vseslovenska akcija, namenjena podpori ustvarjalcev in promociji ljubiteljske kulture po vsej Sloveniji in zamejstvu. Projekt je zasnovan po zgledu podobnih projektov v drugih evropskih državah. TLK osvešča in pod enotno podobo predstavlja vse, ki svoj talent, čas in energijo namenjajo ljubiteljski kulturi ter tako bogatijo sebe in družbo.

Teden vseživljenjskega učenja (TVU)

promovira pomen, vlogo ter možnosti učenja in izobraževanja v vseh življenjskih obdobjih in za vse vloge, ki jih človek prevzema – kot posameznik, član družine, delovnega kolektiva in drugih skupnosti. Namenjen je predstavitvi različnih dogodkov, namenjenih pridobivanju znanja, osebnostni rasti in razvoju odgovornega, osveščenega, ustvarjalnega posameznika ter razvijanju odprtosti ter miroljubnega in dejavnega sožitja v skupnosti.

Občinski praznik

Oba tedna TLK IN TVU potekata istočasno z občinskim praznikom, ki ga obogatijo dogodki lokalnih društev. V DVIGU smo vse tri slavnosti povezali z naslednjimi dogodki:

Razstava lutk članov bralnega krožka Od pravljice do lutke

Na prelep sončen dan so mentorica Lea ter članici DVIG-a Marinka in Boža razstavile lutke na travniku pred Gasilskim domom v Dragomerju. Otroci, starši in babice so si lahko ogledale več kot 100 lutk, otroci so poustvarjali lutkovne junake s pripovedmi in navdušeno iskali svoje lutke, razstavljene na drevesu, plakatih, na tleh.

Predavanje Rimska Petoviona in njen najznamenitejši mož sv. Viktorin

Sv. Viktorin je prvi pisec na našem prostoru, škof petovionske krščanske skupnosti. Živel je v drugi polovici 3. stoletja po Kr. Danes je v svetu poznan kot prvi latinski pisec širokega prostora med Alpami in Balkanom. Je prvi komentator sv. pisma. Njegovi spisi odražajo preganjanje kristjanov. Rimsko državo je označil za babilonsko vlačugo. Umrl je mučeniške smrti leta 303. In še priporočilo – preberite zgodovinski roman Branka Cestnika Sonce Petovione.

Otvoritev razstave Emilije Erbežnik

Upravni center občine Log Dragomer je gostil razstavo akvarelov Emilije na stopnišču in v spominski sobi. Kot je zapisala Anamarija Stibilj Šajn, so Milkin »neusahljiv vir navdiha in ohranjanje vsega, kar je zapisano spreminjanju in minevanju, krajina v najširšem pomenu besed, upodobitve ljudi, tihožitja, med katerimi imajo posebno mesto cvetlične kompozicije.» Številni obiskovalci otvoritve njeno delo dobro poznajo, saj njene slike krasijo mnoge domove in društva v naši občini, pa tudi različne ustanove na področju zdravstva, kulture, izobraževanja in humanitarnih organizacij v Sloveniji in v tujini.

10. rojstni dan bralnega krožka z Marijem Čukom

Na srečanju smo se z Marijem Čukom pogovarjali o njegovem romanu Črni obroč (2020). Leta 2022 je italijanski prevod (Fiamme nere) osvojil drugo mesto na izboru za veliko italijansko vsedržavno književno nagrado Nabokova in tretje mesto na mednarodni nagradi Lord Byron za poezijo in prozo. Črni obroč je prvi romaneskni opis požiga Narodnega doma v zgodovini slovenskega slovstva. Čuk ga je napisal ob stoti obletnici tega dogodka. V njem prikazuje okoliščine, v katerih je prišlo do zločinskega dejanja, opisani so kraji in ljudje tistega časa, od fašističnega veljaka Francesca Giunte do slovenskih narodnjakov, ki so kljubovali raznarodovanju in nasilju ter doživeli zaradi tega pravi pogrom – slovensko »kristalno noč«.
Pretresljivo je tudi to, da organizatorja požiga, ki še živi, niso nikoli kazensko preganjali, sam pa se je celo hvalil, da je bil požig najboljše, kar je naredil v svojem življenju.

Županov sprejem 90-letnikov

Ob izidu nove številke revije Pogovori z občani, Kolo življenja, smo intervjuvance povabili na sprejem v dvorano Občine Log -Dragomer, kjer jih je nagovoril tudi župan, jim čestital za dolgo in plodno življenje in jim zaželel veliko zdravja. Po kulturnem programu so tudi intervjuvanci z veseljem povedali nekaj svojih misli in izrazili zadovoljstvo, da so bili povabljeni na srečanje. Vse nas je navdušil gospod Armič, ki je zrecitiral nekaj svojih pesmi, ki niso zapisane, zna jih na pamet in jih nosi v svojem srcu. Sledilo je sproščeno druženje s pogostitvijo.

Predstavitev Dvig-ovih publikacij

Na dnevu Odprtih vrat KD Mah teater smo na kratko predstavili dejavnosti DVIG-a in naše publikacije: revijo Pogovori z občani in njeno posebno izdajo Kolo življenja, pesniško zbirko Šepet z barja, pesmi Pot k domišljiji Lare Mršnik Čemažar in pravljico Cmokači z barja Irme Lavrenčič.

Nacionalni strokovni posvet Raziskovalno učenje na univerzah za tretje življenjsko obdobje, zakaj, kako in za koga, Slovenska Univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO)

Posvet je imel dva cilja: izobraževanje mentorjev in predstavitev rezultatov raziskovalnega učenja na univerzah za tretje življenjsko obdobje. Predstavili smo rezultate dela dveh DVIG-ovih študijskih krožkov: Lipa na Lukovici in Vodni viri v občini Log Dragomer (obe si lahko ogledate na iold.si). S ponosom smo predstavili obe publikaciji številnim udeležencem srečanja, predstavnici Ministrstva za izobraževanje in šport smo podarili obe publikaciji. Dodana vrednost publikacije Vodni viri je v tem, da jo je pisalo skoraj 50 naših občanov.

MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE

Medgeneracijsko sodelovanje in povezovanje je vse bolj zavestna odločitev in v starajoči družbi postaja nuja. V Dvigu se uveljavlja medgeneracijsko sodelovanje na različne načine, kot neposredno sodelovanje in kot učna pomoč ene generacije drugi.

Medgeneracijska delavnica s predšolskimi otroki, starši in starimi starši

Delavnica je strnila rezultate dveh dogodkov: otroško delavnico z Gorazdom Vahnom in delavnico za odrasle »Zakaj rad živim tukaj«. Na skupni delavnici so otroci pripovedovali staršem in starim staršem o sreči. Pripovedi staršev in babice pa so osvetlile njihove poglede na življenje tukaj.

Medgeneracijski literarni večer v Cankarjevi knjižnici na Vrhniki

V počastitev dveh jubilejev – 10 let Bralnega krožka in 5 let bralnega krožka za najmlajše »Od pravljice do lutke« smo v CKV pripravili medgeneracijski literarni večer. Igralec MAH teatra Ivica Rajković in članica Bralnega krožka Dragica Krašovec sta prebirala pesmi iz zbirke »Ko spregovori srce«. Najmlajši člani bralnega krožka Od pravljice do lutke pa so pripovedovali o svojih ilustriranih izpovedih na temo Kdaj sem srečna/srečen.

Pomoč učencem naše osnovne šole, mentorji

Letos je šola poslala obvestilo o brezplačni učni pomoči vsem staršem, naj se sami obrnejo neposredno na nas, če pomoč potrebujejo. Odziv staršev je bil zelo velik, žal smo lahko sprejeli le 8 učencev. Mentorice Urša Brumen Grabnar, Barbara Turk Rupnik, Damjana Štifter, Danica Jazbinšek in Nika Gams so nudile 80 ur pomoči pri matematiki, angleščini in slovenščini.

Izvajanje učne pomoči v letu 2022 je financirala Občina Log – Dragomer.

Povabilo novim mentorjem

Vse, ki spremljate dogajanja v našem okolju, prosimo, da nekaj svojega časa namenite našim otrokom in mladostnikom v osnovni šoli, ki iz različnih razlogov potrebujejo pomoč pri učenju matematike, slovenščine in angleščine. Boljše znanje in uspešno končana osnovna šola jim odpirata vrata v boljše življenje.

Če ste pripravljeni enkrat tedensko svoje znanje deliti z učenci, nam pišite na dvig@iold.si ali pokličite 031 643 228, da vam podrobneje predstavimo projekt in se dogovorimo o sodelovanju.

Nika Gams,
predsednica DVIG-a in mentorica za matematiko

Delavnica Zakaj rad živim tukaj, mentor Darijan Novak

Za našo občino je značilna bogata dejavnost društev na različnih področjih. Veliko občanov sodeluje v različnih društvih, v katerih zadovoljujemo lastne, predvsem družabne in prostočasne interese. In s tem ni nič narobe. Manjka pa več vključevanja naših ljudi v pomembna področja življenja in bivanja, kot so skrb za okolje, dostop do zdrave hrane in čiste vode, vse dražja energija, starajoča se družba in stiske, ki prihajajo z njo. Vse to so naše osnovne potrebe, in jasno je, da ne bomo mogli več tako živeti, kot živimo. Če ne bomo ukrepali, se bo kvaliteta našega življenja drastično poslabšala.
Delavnico smo izpeljali kot pogovor o tem, kaj nam je v domačem kraju všeč in kaj ne, kaj bi želeli. Še najbolj cenimo lepoto narave, sprehode po Barju in gozdu, bližino prestolnice ter mirno in varno okolje. Kot slabosti smo izpostavili prepočasno urejanje varne šolske poti in pomanjkanje zanimivih dogodkov na domačem terenu, ki bi pritegnili mlajšo in srednjo generacijo.

Morda je bil najbolj pomenljiv razmislek babice, ki je opozorila, da so se v dobrih 40 letih, kar živi tukaj, močno spremenile naše vrednote, z njimi pa tudi naši odnosi. »Ob priselitvi v Dragomer smo imele mlade družine enak standard, sami smo veliko delali pri gradnji hiš, veliko smo se tudi družili in skupaj zgradili športni park. Danes je drugače, razslojili smo se na premožne in manj premožne, samo ti zadnji se še družijo in si pomagajo. Danes ne skrbimo več prostovoljno za dobrine, ki smo jih ustvarili nekoč skupaj, ampak plačamo skrbnika (npr. za teniška igrišča), potem pa kritiziramo.«

Kaj želimo in predlagamo: postavitev klopi v senci zasajenih dreves na Barju, kar bi najbolj razveselilo starejše sprehajalce in doječe mamice, ponovno bi veljalo organizirati maškarade in s tem zadovoljiti mlajše generacije. Verjetno najzahtevnejši bi bil projekt postavitve javne kuhinje, kjer bi pripravljali hrano lokalnih pridelovalcev.

In še en predlog: uvedba participativnega proračuna, v katerem bi krajani predlagali in izbrali projekte, ki jih čutijo za potrebne. Ti bi okrepili solidarnost in socialno povezanost med posamezniki in med generacijami ter prispevali h kvaliteti življenja v skupnosti.

Izobraževalno srečanje Vloga moškega v družini ,

mag. zakonske in družinske terapije, dipl. pedagog in andragog Luka Vižintin

Izobraževalno srečanje smo posvetili mednarodnemu dnevu moških. Predavatelj nam je predstavil razlike med moškimi in ženskami v možganskem in hormonskem delovanju ter čutenjih, pomen predhodnih izkušenj na naše reakcije v sedanjosti in opozoril, da je prehod v starševstvo eden izmed najbolj stresnih dogodkov v posameznikovem življenju. V osrednjem delu je izpostavil vloge, ki jih oče prevzame v družini.

Kako dobro in trajnostno živeti v času podnebne in prehranske krize, ŠK Blaginja naše skupnosti v času podnebnih sprememb, dr. Darja Piciga, Boris Smirnov, Simon Strgar, Nika Gams

Člani ŠK so pripravili posebno izobraževalno srečanje, da posredujejo novo znanje in osvestijo čim širši krog ljudi o problemih, povezanih s tem, da porabimo več naravnih virov, kot jih lahko planet Zemlja obnovi. Za Slovenijo je bil dan, ko smo porabili vse zemljine vire, že 30. april, kar pomeni, da bomo morali bistveno spremeniti tudi naš način življenja in prehranjevanja. Na srečanju smo predstavili vlogo gob pri zmanjševanju porabe naravnih virov in predlog za postavitev demonstracijskega središča za gojenje gob v občini Log - Dragomer kot del mreže gobarn v SLO.

USPOSABLJANJE MENTORJEV IN ČLANOV

Rek „Šola stoji ali pade z učiteljem“ še kako velja tudi za mentorje v izobraževanju odraslih. Zato njihovemu usposabljanju namenjamo posebno pozornost.
A poleg znanja in usposobljenosti velja za naše mentorje še to, da vsi brez izjeme svoje delo opravljajo z ljubeznijo, radostjo, kot vzajemen proces učenja.
V posebej razvitem programu smo usposabljali mentorje v dveh modulih: učenje v okolju zoom in priprava Power point predstavitev. Vsak modul so študentje zaključili s predstavitvijo izdelkov. Uporabili smo naslednje metode učenja:
praktično usposabljanje v živo, samostojno delo doma, svetovanje v živo in prek spletne strani.

Mentorji pa smo se usposabljali tudi v programih na nacionalni ravni.

Digitalne spretnosti za življenje , deveti forum Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO)

Forum je bil namenjen razpravi o pomenu razvijanja digitalnih spretnosti za življenje, o prednostih in pasteh, ki jih digitalizacija prinaša ter našem ravnanju zato, da nam bodo nove tehnologije življenje obogatile in ne osiromašile.. Predvsem staršem priporočamo, da si v družinah ogledajo dva prispevka Radosti in pasti novih tehnologij Mihe Kramlija in Prihodnost človeka in družbe med analognim in digitalnim, ki sta objavljena na
https://epuo.acs.si/dejavnosti/forumi/digitalne-spretnosti-za-zivljenje/.
Za starejšo generacijo pa je pomemben prispevek Mateje Strašek Digitalizacija da, na starejšim prijazen način.

Spretnosti za kulturno življenje, deseti forum EPUO

Središče obravnav je bil vseživljenjski par – kultura in učenje, ki je za našo zgodovino še posebnega pomena, v DVIG-u pa rdeča nit vseh naših dejavnosti: kultura je temelj dobrega učenja in ustvarjalnosti, učenje pa krepi naše zavedanje o lastni kulturni identiteti in nas usposablja za njeno izražanje. Predstavljeni so bili naslednji primeri: Slovensko ljudsko izročilo – kot dediščina preteklosti in dota prihodnosti; o rojstvu stripovske kulture, o priložnostih, ki jih daje Javni sklad za kulturne dejavnosti za ustvarjalnost, o moči kulture – kako nas bogati. Spoznali smo tudi nekaj primerov dobrih praks.

Raziskovalno učenje na univerzah za tretje življenjsko obdobje, posvet Mreže slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

Spoznali smo tri nove teme: o pomenu vedoželjnosti in učenju novega, zato da razumemo, kaj se dogaja okoli nas. Spremembe so edina stalnica v našem življenju; če jih ne razumemo, nas je strah in to vodi v stiske, lahko tudi v bolezen; delovanje Arhiva družbenih podatkov, ki ponuja vpogled v 600 družboslovnih raziskav, preko katerih lahko pridejo tudi društva do podatkov in orodij, ki nam pomagajo pri našem delu, in o pomenu aktivnega učenja starejših za izboljšanje odnosov, ustvarjalnosti, pozitivne naravnanosti ter za ohranjanje kognitivnih sposobnosti. Učinki učenja so večji, če se učimo v družbi .

Zdravi: Prodorni. Prožni, letni posvet o izobraževanju odraslih

Osrednja tema posveta je bila naše psihofizično zdravje in izkušnje o izobraževanju odraslih na področju zdravja. Govorili smo tudi o strokovnih izzivih: o standardih kakovosti v spremenjenih okoliščinah (tj. za izobraževanje na daljavo, kombinirano in hibridno izobraževanje), o mednarodni konferenci o izobraževanju odraslih (CONFINTEA VII, 2022) in o možnostih za mednarodno sodelovanje v omrežju Erasmus+ v obdobju 2021–2027.

Podnebne spremembe: kako se jim prilagajamo na lokalni ravni, Podnebni programi mrež Plan B za Slovenijo, Mreže za prostor

Na posvetu smo se seznanili s trenutnim stanjem prilagajanja in načrti na nacionalni ravni ter spoznali praktične primere prilagajanja na lokalni ravni. Spoznanja s posveta so nas prepričala, da smo v naši občini s ŠK, v katerih obravnavamo okoljske teme, na pravi poti. Občini dajemo pobudo, da se priključi Konvenciji županov za podnebne spremembe in energijo. Podpisnice Konvencije se zavežejo k 55-odstotnemu zmanjšanju emisij v primerjavi z letom 1990 ali 2005 na področju rabe energije in prometa v svoji občini.

(Konvencija na http://www.lex-localis.info/files/1f1066b3-8fd6-4022-9f44-e2e329479fdc/445431785416508574 7_12.%20Pristop%20MOK%20h%20konvenciji%20za%20podnebne%20spremembe%20in%20energij3.pdf)

... Zakaj rad živim tukaj: »nadaljevali bomo z delavnicami, ker verjamemo, da so naš največji vir naši ljudje; ukrepajmo, da vsak prevzame svojo vlogo tudi v ulici in zaselku, dokler ne bomo boljši v izražanju lastnih mnenj o domačem kraju, dokler ne bomo boljši v iskanju konsenza, dokler ne bomo sodelovali vsi in si delili koristi. In predstavljajte si, kakšen bi bil naš kraj, če bi bil prav vsak od nas pripravljen investirati samo uro svojega časa tedensko v njegov razvoj« (ŠK Iskanje identitete kraja, mentor Darijan Novak).

...demonstracijsko središče za gojenje gob v OLD: potrebujemo 500 m2 zemljišča, ustrezno opremljen objekt (15 × 8 × 4 m) ter upravitelja in skrbnika gobarne. Kapaciteta središča: 1000 kg gob/mesečno; prihodki od prodaje gob in iztrošenega substrata: 8.000 €/mesec (prodaja zagotovljena), vsi stroški (substrat, energija, voda, delo, ostalo) 5.500 €/mesec. Investicija 125.000 € (brez zemljišča) bi se povrnila v 4,2 leta (ŠK Blaginja naše skupnosti v času podnebnih sprememb, mentorica dr. Darja Piciga).

Z UČENJEM
POVEZUJEMO LJUDI
IN KREPIMO SKUPNOST

Društvo DVIG univerza za tretje življenjsko obdobje

Občina Log - Dragomer

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT